

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2012
GRAAD 9 AFRIKAANS HUISTAAL TOETS
MEMORANDUM

PUNTE: 60

Hierdie memorandum bestaan uit 7 bladsye.

VRAAG	VERWAGTE ANTWOORDE	PUNT(E)	TOTAAL
1.	B /Die feesmaal.	1	1
2.1	C /Hy is 'n baie vrygewige man.	1	1
2.2	B /Hulle het maklik aanstoot geneem.	1	1
3.	C /Die feesmaal is in die voorkamer gehou.	1	1
4.1	D /Die belangrikheid van gewoontes en tradisies	1	1
4.2	A /Die liefde tussen Ma-Lesane en haar man.	1	1
5.1	A /Die gaste s'n.	1	1
5.2	B /Om kinders te hê.	1	1
Enige aanduiding van die korrekte antwoord kan aanvaar word.			
6.	Hulle wou nie die bure aanstoot gee nie – hulle sou sleg/beledig/seergemaak voel indien hulle nie persoonlik genooi sou word nie.	2	2
7.	Diketso se vader sou verplig wees om die vleis te voorsien. Kos was die belangrikste item vir die gaste (paragraaf 1 '... die belangrikste deel van die troue – die ete'/ 'Wat is 'n troue sonder kos?') OF Die familie sou in die verleentheid kom, want die gemeenskap sou 'n maaltyd verwag. (Sien bostaande motivering).	2	2

	<p>OF</p> <p>Die gemeenskap sou baie krities teenoor die familie wees oor hulle onvermoë/versuim om 'n maaltyd te voorsien. Die gemeenskap neem baie maklik aanstoot (sien paragraaf 3: die grootmense sou kla indien hulle nie persoonlik genooi is nie.)</p> <p>OF</p> <p>Daar sou nie genoeg vleis vir al die gaste wees nie. Baie mense woon 'n troue ongenooi by (sien paragraaf 1 '... dat mense nie wag om na 'n troue genooi te word nie. Hulle woon dit net by.)</p> <p>OF</p> <p>Daar sou nie 'n ete gewees het nie. (paragraaf 1 '... die belangrikste deel van die troue – die ete/ 'Wat is 'n troue sonder kos?')</p> <p>OF</p> <p>Die gaste sou nie die troue geniet het nie. (paragraaf 1 '... die belangrikste deel van die troue – die ete/ 'Wat is 'n troue sonder kos?')</p> <p>OF</p> <p>Die troue sou nie 'n sukses wees nie. (paragraaf 1 '... die belangrikste deel van die troue – die ete/ 'Wat is 'n troue sonder kos?')</p> <p>OF</p> <p>Die mense sou die ryk oom kwalik geneem het. (paragraaf 1 '... die belangrikste deel van die troue – die ete/ 'Wat is 'n troue sonder kos?')</p>		
8.1	<p>Vergelyking.</p> <p>Die <u>nuus van die troue</u> word vergelyk met 'n <u>elektriese stroom</u>/stroom krag/stroom elektrisiteit.</p> <p>(1 punt vir identifisering van beeldspraak + 1 punt vir die twee dinge wat vergelyk word)</p>	2	3

8.2	<p>Dit beklemtoon hoe vinnig nuus versprei het.</p> <p>OF</p> <p>Die nuus het vinnig en wyd versprei.</p> <p>OF</p> <p>Almal het die nuus binne 'n kort tydjie geweet.</p> <p>OF</p> <p>Die mense was geskok/opgewonde/woedend/jaloers.</p> <p>(Aanvaar enige redelike antwoord wat aandui dat die nuus baie vinnig versprei het en belangstelling gewek het.)</p>	1	
9.	Buite beheer geraak/ onhanteerbaar geraak /kan nie stopgesit word nie/ kan nie gekeer word nie/onbeheerbaar geraak/orals heen versprei.	1	1
10.	Sien RUBRIEK bl. 6.	12	12
11.1	A/ Lees is 'n waardevolle en voordelige gewoonte.	1	1
11.2	A/ Lees maak die wêreld vir jou oop.	1	1
12.	<p>Ja, sy pa het slegs drie jaar skoolgegaan, maar hy was wydbelese/goed ingelig/n kundige.</p> <p>OF</p> <p>Nee, want sy pa het net drie jaar skoolgegaan, maar sy pa het baie koerante gelees en hy was wydbelese/goed ingelig/n kundige.</p> <p>(Indien leerders 'Ja'/'Nee' antwoord met geen verduideliking nie, moet geen punte toegeken word nie. As leerder 'Ja'/'Nee' sê met 'n ontoepaslike verduideliking, moet geen punte toegeken word nie.)</p>	2	2
13.	<p>Hy is krities/keur dit af/hy het min respek vir sulke mense. Hy voel dat hulle ondankbaar is vir al hul voorregte.</p> <p>OF</p> <p>Diegene wat kan lees, word beskou as gelukkig/dit is 'n voorreg. Hy keur hulle minagting van hulle kanse op 'n goeie toekoms af.</p>	2	2

	<p>OF</p> <p>Hy het geen respek vir hulle nie aangesien hulle gelukkig is om te kan lees.</p>		
14.	<p>Lees word vergelyk met 'n sleutel wat deure kan oopsluit.</p> <p>EN</p> <p>Deure verteenwoordig openinge en geleenthede/beter toekoms.</p> <p>OF</p> <p>Lees kan toegang gee tot nuwe ervarings/geleenthede vir sukses/leer/ en 'n wêreld van werk en sukses.</p> <p>(1 punt vir die identifisering van die twee dinge wat vergelyk word + 1 punt om te verduidelik waarom die vergelyking gemaak word.)</p>	2	2
15.	<p>Ja. Die skrywer se eie lewe is bewys van die voordele van lees; hy word goed genoeg geag om vir 'n koerant te skryf/ hy is 'n kundige in lees en skryf.</p> <p>OF</p> <p>Ja. Die skrywer se argument is duidelik en doeltreffend: hy motiveer alles wat hy sê deur voorbeelde te gee (sy pa) en ander ondersteunende bewyse om sy standpunt te staaf.</p> <p>OF</p> <p>Ja. Hy verduidelik hoe lees kinders kan help om meer suksesvolle volwassenes te word deur te verwys na die mense wat sukses in die lewe bereik het.</p> <p>OF</p> <p>Nee. Alle bewyse wat voorsien is, is stories en geen navorsingsbewyse is voorgehou nie. Die skrywer gee sy eie ervarings oor die voordele van lees eerder as wetenskaplike bewyse.</p> <p>(Aanvaar enige ander redelike antwoord, ondersteun deur bewyse uit die teks.) (Moenie punte vir slegs 'Ja' en 'Nee' (sonder motivering toeken nie.)</p>	2	2

16.1	C/bv.	1	1
16.2	B/TV	1	1
17.1	sukksesvol/le Spelling moet korrek wees, want die antwoord word uit die artikel aangehaal	1	1
17.2	verander	1	1
18.	Probeer die volgende: gee kinders sakgeld wanneer hulle boeke, koerante en tydskrifte lees. 1 punt vir dubbelpunt (:) + 1 punt vir die komma (,). Geen negatiewe nasien nie.	2	2
19.	Sien RUBRIEK bl. 6. Gebruik hierdie rubriek om uit 12 te merk en verwerk dit na 6.	6	6
20.	Sien RUBRIEK bl. 7.	10	10

VRAAG 10: ASSESSERINGSRUBRIEK: INFORMELE BRIEF

Assesseringskriteria				
PUNTE 12	4	3	2	1
Oorspronklikheid van idees	<ul style="list-style-type: none"> Gedagtes is duidelik en logies verwoord. Baie oorspronklike, kreatiewe idees Realistiese toesparrings. 	<ul style="list-style-type: none"> Verduideliking redelik verstaanbaar, hoewel nie omvattend nie. 'n Aantal oorspronklike idees en toesparrings. 	<ul style="list-style-type: none"> Verduideliking nie voldoende nie. Min/vae idees. Beperkte toesparrings. 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelikheid ontbreek. Geen aanmoedigende idees is gegee nie. Geen realistiese toesparrings nie.
PUNTE	4	3	2	1
Gebruik van informele register, toon van die skrywer (styl); formaat	<ul style="list-style-type: none"> Korrekte gebruik van informele register, styl en formaat. Taal, aanhef en slot is duidelik informeel. 	<ul style="list-style-type: none"> Aanvaarbare gebruik van informele register. Voldoende kennis van formaat. Taal is gewoon informeel. 	<ul style="list-style-type: none"> Register is nie oorweeg nie. Beperkte kennis van formaat. Taal is dikwels onvanpas. 	<ul style="list-style-type: none"> Informele register. Geen kennis van formaat nie. Onsameshangende sinne.
PUNTE	4	3	2	1
Woorde-skat, grammatika en taalgebruik.	<ul style="list-style-type: none"> Wye woorde-skat, bewyse van figuurlike en/of idiomatiese taalgebruik, Geringe foute in die spelling. Sinsbou en grammatikale gebruik feitlik foutloos. 	<ul style="list-style-type: none"> Voldoende verskeidenheid woordeskat; 'n Paar bewyse van idiomatiese taalgebruik. Foute in spelling, sinsbou en grammatikale gebruik raak beduidend. 	<ul style="list-style-type: none"> Beperkte woordeskat, min bewyse van idiomatiese gebruik van taal. 'n Beduidende aantal foute in spelling, sinsbou en grammatikale gebruik. 	<ul style="list-style-type: none"> Ernstig beperk ten opsigte van grammatikale gebruik, sinskonstruksie, spelling en woordeskat.

NOTA: Alhoewel hierdie 'n informele brief is, is tiener-groepstaal, sms-taal en/of slordige taalgebruik nie aanvaarbaar. Geen negatiewe nasien van formaat.

VRAAG 19: **ASSESSERINGSRUBRIEK: 'N PARAGRAAF**

Assesseringskriteria				
PUNTE	4	3	2	1
Beplanning, samehang, inleidende sinne/slotsinne/ sinskonstruksie/ verbindingsinne gepaste titel	<ul style="list-style-type: none"> • Deeglike beplanning. Treffende inleiding en slot. • Treffende en korrekte sinskonstruksie. • Logiese en treffende verbinding van idees. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beplanning waarneembaar. Inleiding en slot voldoende. • Korrekte sinskonstruksie. • Logiese verbinding van idees. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beplanning redelik waarneembaar. Inleiding en slot swak. • Gebrekkige samehang t.o.v onderwerp. • Sinskonstruksie foutief. • Gebrekkige verbinding van idees. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen bewyse van beplanning; geen inleidende sin of slot nie. • Geen samehang met onderwerp; ernstige gebreke in sinskonstruksie. • Feitlik geen verbinding van idees.
PUNTE	4	3	2	1
Oorspronklikheid t.o.v. onderwerp	<ul style="list-style-type: none"> • Oorspronklike idees t.o.v. onderwerp 	<ul style="list-style-type: none"> • Redelik oorspronklik t.o.v. onderwerp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkte oorspronklikheid t.o.v. onderwerp 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen oorspronklikheid. • Deurmekaar hantering van onderwerp.
PUNTE	4	3	2	1
Oorspronklike en kreatiewe gebruik van woordeskat, figuurlike taalgebruik. Spelling en Punktuasie	<ul style="list-style-type: none"> • Uitstekende woordeskat; korrekte spelling en punktuasie; taalgebruik feitlik foutloos. • Treffende figuurlike taalgebruik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goeie woordeskat; min taal-spelling en punktuasie foute. • Gebruik figuurlike taal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Woordeskat voldoende; taal-spelling- en punktuasie foute raak beduidend. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkte woordeskat; taal, spelling en punktuasie foutief.

12÷2=6

- NOTA:** 1. Indien die inhoud van die paragraaf tot 'n enkele stimulus binne die prentjie beperk is, moet dit aanvaar word.
 2. Maksimum punte = 6 (12 gedeel deur 2).

VRAAG 20: ASSESSERINGSRUBRIEK: 'N KOERANTBERIG

Assesseringskriteria				
PUNTE	5-4	3	2	1
Formaat en struktuur. Gepaste opskrif. Toepaslike lengte	<ul style="list-style-type: none"> Foutlose formaat en struktuur. Korrekte lengte. 	<ul style="list-style-type: none"> Goeie formaat en struktuur. Lengte naastenby korrek. 	<ul style="list-style-type: none"> Formaat en struktuur gedeeltelik korrek. Onaanvaarbare lengte: te lank/te kort 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelike beperkte kennis van formaat en struktuur. Te lank of te kort.
PUNTE	5-4	3	2	1
Register, spelling, punktuasie. Taalgebruik	<ul style="list-style-type: none"> Toepaslike register. Duidelike en maklik verstaanbare taalgebruik. Onbeduidende aantal foute. 	<ul style="list-style-type: none"> Toepaslike register. Volledige sinne. Meestal korrekte gebruik van grammatika, punktuasie en spelling. 	<ul style="list-style-type: none"> Gedeeltelik toepaslike register. Onvolledige sinne. Grammatikale, spelling en punktuasie foute raak beduidend. 	<ul style="list-style-type: none"> Onvanpaste register. Onsamehangende sinne. Swak spelling, grammatika en punktuasie.

10 punte

TOTAAL: 60